

Sygn. akt VU 740/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant stażysta Katarzyna Pielużek

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku P. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania P. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 22 maja 2017 r.

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy P. G. prawo do emerytury z dniem (...) roku;**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy P. G. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt V U 740/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 maja 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił P. G. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego stażu 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W dniu 31 maja 2017 roku P. G. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, w którym podniósł, iż posiada 15 lat pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu wskazał, że po skończeniu Szkoły (...) w Fabryce (...) w R. był zatrudniony na Wydziale (...) jako szlifierz-ostrzarz narzędzi, aż do rozpoczęcia odbywania służby wojskowej tj. przez okres 9 miesięcy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, iż odmówił zaliczenia do stażu pracy wnioskodawcy okresu nieusprawiedliwionej nieobecności od 13 kwietnia 1983 roku do 14 kwietnia 1983 roku w Przedsiębiorstwie (...) (...) w B. oraz okresu urlopu bezpłatnego od 19 września 1994 roku do 16 grudnia 1994 roku w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) w B.. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że zaliczył wnioskodawcy z okresu zatrudnienia od 1 września 1973 roku do 31 lipca 1980 roku w Fabryce (...) S.A. w R. Oddział okresy wskazane w świadectwie pracy z dnia 14 lutego 2017 roku jako prace wykonywane w warunkach szczególnych tj. od 31 maja 1976 roku do 30 czerwca 1976 roku, oraz od 2 maja 1979 roku do 31 lipca 1980 roku.

W piśmie z dnia 11 lipca 2017 roku (data nadania w placówce pocztowej) wnioskodawca wniósł o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych całego okresu zatrudnienia od 31 maja 1976 roku do 31 lipca 1980 roku w Fabryce (...) S.A.

w R. wskazując, iż organ rentowy winien zaliczyć okres odbywania przez niego zasadniczej służby wojskowej trwającej od dnia 25 kwietnia 1977 roku do dnia 12 kwietnia 1979 roku. P. G. podniósł, że zarówno przed jak i po powołaniu do wojska był zatrudniony na stanowisku szlifierza- ostrzacz narzędzi. Wnioskodawca wniósł o zaliczenie także do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 10 września 1980 roku do 29 lutego 1984 roku w Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku monter- palacz gazowy.

Na rozprawie w dniu 5 października 2017 roku pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o zaliczenie wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w Fabryce (...) okresu od 1 lipca 1976 roku do 25 kwietnia 1977 roku oraz okresu służby wojskowej od 26 kwietnia 1977 roku do 12 kwietnia 1979 roku oraz okresów zwolnień lekarskich przypadających w trakcie stażu w szczególnych warunkach zaliczonego przez organ rentowy w wymiarze 1 roku i 26 dni. Nadto pełnomocnik wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca P. G., urodzony (...), złożył w dniu 16 marca 2017 roku wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 akt emerytalnych)

P. G. na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 25 lat i 2 dni (23 lata 11 miesięcy i 6 lat okresów składkowych oraz rok i 26 dni okresów nieskładkowych) w tym **14 lat 10 miesięcy i 18 dni pracy w szczególnych warunkach**. Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył wnioskodawcy okres zatrudnienia:

- od 31 maja 1976 roku do 30 czerwca 1976 roku

- od 2 maja 1979 roku do 31 lipca 1980 roku

- od 1 marca 1984r. do 18 września 1994r.

- od 17 grudnia 1994r. do 31 grudnia 1998r.

Organ rentowy pomniejszył uznany staż pracy w warunkach szczególnych o okres zwolnień lekarskich w wymiarze **1 roku i 26 dni**.

(dowód: decyzja z dnia 22 maja 2017 roku k. 49 akt emerytalnych, pismo z 13.07.2017r. – k. 19 -21akt, pismo z 13.10.2017r. – k. 36 akt)

P. G. w okresie od dnia 1 września 1973 roku do dnia 31 lipca 1980 roku był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, w Hucie (...) w R. (obecnie Fabryce (...) S.A. w R.). Zakład ten zajmował się produkcją mostów napędowych i skrzyń biegów.

W początkowym okresie zatrudnienia tj. od 1 września 1973 roku do dnia 31 maja 1976 roku wnioskodawca pracował jako uczeń tokarz (...) (...) Szkoły Zawodowej.

Od 31 maja 1976r. wnioskodawcy powierzono stanowisko szlifierza narzędzi na Wydziale (...) Podwydział (...). Jako szlifierz narzędziowy wnioskodawca zajmował się ostrzeniem przy pomocy maszyn narzędzi służących do obróbki cieplnej tj. wiertel, noży tokarskich, narzędzi do szlifierek. Pracował tak stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Od dnia 25 kwietnia 1977 roku do dnia 12 kwietnia 1979 roku wnioskodawca odbywał Zasadniczą Służbę Wojskową.

Po wojsku w dniu 2 maja 1979 roku wnioskodawca wrócił do pracy do tego samego zakładu pracy, na to samo stanowisko szlifierza narzędzi, na którym pracował do końca zatrudnienia w Fabryce (...) w R. tj. do dnia do 31 lipca 1980 roku. Jego obowiązki były takie same jak przed powołaniem do wojska.

(dowód: umowa o naukę zawodu w aktach osobowych, świadectwo pracy z dnia 31 lipca 1980 roku w aktach osobowych k. 14 akt emerytalnych i k.12 akt sprawy, angaż z dnia 14 lipca 1976 roku w aktach osobowych, zaświadczenie z dnia 28 lipca 1979 roku w aktach osobowych, kserokopia książeczki wojskowej k. 3 akt kapitałowych i k.13 akt sprawy, umowa o pracę z dnia 2 maja 1979 roku w aktach osobowych, zeznania świadka E. S. protokół rozprawy z dnia 5 października 2017 roku od 10 minuty 18 sekundy do 13 minuty 37 sekundy, zeznania świadka T. C. protokół rozprawy z dnia 5 października 2017 roku od 13 minuty 37 sekundy do 19 minuty 2 sekundy, zeznania świadka M. G. protokół rozprawy z dnia 5 października 2017 roku od 19 minuty 2 sekundy do 23 minuty 8 sekundy, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 5 października 2017 roku od 23 minuty 8 sekundy do 30 minuty 32 sekundy k.31-33 akt sprawy)

Fabryka (...) S.A. w likwidacji w R. wystawiła wnioskodawcy w dniu 14 lutego 2017 roku świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym wskazała, że w okresie: od dnia 31 maja 1976 roku do dnia 30 czerwca 1976 roku na stanowisku szlifierza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wnioskodawca wykonywał prace wymienione w wykazie A dziale III poz. 78 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku tj. szlifowanie wyrobów i narzędzi metalowych i wymienione w dziale III poz. 78 pkt.6 i pkt.4 wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego oraz od 2 maja 1979 roku do 31 lipca 1980 roku na stanowisku szlifierz-ostrzacz stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wnioskodawca wykonywał prace wymienione w Wykazie A dziale III poz. 78 stanowiącego załącznik 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku tj. szlifowanie wyrobów i narzędzi metalowych oraz wymienione w dziale III poz. 78 pkt.6 i pkt.4 wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego.

(dowód: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 14 lutego 2017 roku akt osobowych)

W okresie od dnia 10 września 1980 roku do dnia 29 lutego 1984 roku wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) (...) Zespół (...) w B.. Wnioskodawca pracował w zakładzie, który zajmował się produkcją konstrukcji stalowych. Początkowo P. G. zajmował się montażem konstrukcji stalowych. W okresie od dnia 13 kwietnia 1981 roku do dnia 8 maja 1981 roku wnioskodawca uczęszczał na zorganizowany przez pracodawcę kurs cięcia tlenem. Po ukończeniu kursu zajmował się wyłącznie dopalaniem konstrukcji stalowych. Pracował tak stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: umowa o pracę z dnia 10 września 1980 roku w aktach osobowych B, świadectwo pracy z dnia 16 lutego 1984 w aktach osobowych i k.8 akt sprawy, świadectwo Nr 3 /31/81 w aktach osobowych i k.4 akt sprawy, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 5 października 2017 roku od 23 minuty 8 sekundy do 30 minuty 32 sekundy k.31-33 akt sprawy)

Przedsiębiorstwo (...) nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy warunkach szczególnych.

(okoliczność bezsporna)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Stało się tak dlatego, że organ rentowy niezasadnie nie doliczył wnioskodawcy do uznanego okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat, 10 miesięcy i 14 dni, przypadających w trakcie wykonywania tej pracy po 14 listopada 1991r. okresów niewykonywania pracy, za które wnioskodawca otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w łącznym wymiarze 1 roku i 26 dni.

Podstawą prawną przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury jest bowiem art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z którym ubezpieczonemu przysługuje prawo do emerytury pod warunkiem spełnienia przesłanek do jej nabycia, za wyjątkiem wieku emerytalnego, w dniu 1 stycznia 1999r. Oznacza to, że do obliczenia stażu pracy w warunkach szczególnych stosuje się przepisy obowiązujące w dacie 1 stycznia 1999r., co wprost wynika z treści art. 184 ustęp 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W myśl bowiem tego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura, jeżeli **w dniu 1 stycznia 1999r.** osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze **wymaganym w przepisach dotychczasowych** do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn. O tym jakie okresy pracy zalicza się do pracy w szczególnych warunkach stanowi art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Brzmienie tego przepisu zmieniło się w dniu 1 lipca 2004r. Wówczas do art. 32 ustawy został dodany ustęp 1a, zgodnie z którym przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się:

- okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,

- okresów, w których na mocy szczególnych przepisów pracownik został zwolniony ze świadczenia pracy, z wyjątkiem okresu urlopu wypoczynkowego.

Zmiana brzmienia art. 32 ustawy z dnia 1 lipca 2004r. nie dotyczy jednak sposobu obliczania stażu pracy osób ubiegających się o emeryturę na podstawie art. 184 ustawy. W stosunku bowiem do tych osób staż pracy w szczególnych warunkach ustala się na dzień 1 stycznia 1999r według przepisów dotychczasowych., a zatem w ich brzmieniu w dniu 1 stycznia 1999r. W tej dacie art. 32 ustawy nie zawierał zapisu o nie uwzględnianiu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Z tych względów okresy niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego przypadające w trakcie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub charakterze, podlegają zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych ubezpieczonym ubiegającym się o emeryturę na podstawie art. 184 ustawy także, gdy przypadają one po dniu 14 listopada 1991r.

Wzajemny stosunek art. 184 i 32 ust 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS był wielokrotnie badany przez Sąd Najwyższy, który orzekł że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999r. okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach określonego w art. 184 ustawy wyklucza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a ustawy. Sąd Najwyższy uznał, że sytuacja osób wymienionych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS opisywana w doktrynie jako ekspektatywa prawa podmiotowego, polega właśnie na spełnieniu się tylko części stanu faktycznego koniecznego do nabycia prawa, które poprzedza i zabezpiecza przyszłe prawo podmiotowe. Uwzględniając, że ochrona ekspektatywy może wynikać z jej istoty, lecz także zyskiwać wzmocnienie w prawie, Sąd Najwyższy stwierdził, że funkcję takiego wzmocnienia spełnił art. 184 ustawy wobec pozostających w toku stosunków nabywania prawa do emerytury z tytułu wykonywania zatrudnienia w warunkach szczególnych przed 1 stycznia 1999r. W przepisie tym ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym; przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art. 184 ustawy, ustawodawca nie mógł już naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia. Stąd ocena, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 r. określonego w art. 184 ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 r. Pogląd ten – zdaniem Sądu Najwyższego - wzmacnia treść art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej, odsyłająca w zakresie warunków emerytalnych do przepisów dotychczasowych (obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1999 r.) (tak por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010r., II UK 313/09, OSNP 2011, nr 19-20 poz. 260, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011r., I UK 12/11, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2012r., I UK 367/11).

Wobec powyższego, należy wskazać, że organ rentowy niesłusznie pomniejszył uznany staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych o przypadające po 14 listopada 1991 roku okresy, w których wnioskodawca pobierał zasiłek chorobowy wymienione na k. 20 akt przypadające od 29 stycznia 1993r. do 6 listopada 1998r., kiedy to wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Doliczenie skarżącemu do uznanego przez organ rentowy stażu pracy w warunkach szczególnych (14 lat 10 miesięcy i 18 dni) przypadających w tym okresie po 14 listopada 1991r. okresów zasiłkowych (1 rok i 26 dni) powoduje, iż legitymuje się on stażem pracy w warunkach szczególnych przekraczającym wymagane 15 lat.

Dodatkowo zaliczeniu do szczególnego stażu pracy wnioskodawcy podlega także okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od dnia 25 kwietnia 1977 roku do dnia 12 kwietnia 1979 roku i to nawet wówczas, gdyby wnioskodawca przed powołaniem do służby wojskowej, nie pracował w warunkach szczególnych, jak zarzuca organ rentowy. W ciągu bowiem 30 dni od zakończeniu służby wojskowej wnioskodawca wrócił do pracy do dotychczasowego pracodawcy Fabryki (...) w R. i podjął pracę w warunkach szczególnych, czego organ rentowy nie kwestionował, gdyż zaliczył

skarżącemu okres po odbyciu służby wojskowej tj. od 2 maja 1979r. do 31 lipca 1980r. do pracy w warunkach szczególnych.

W okresie odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej obowiązywała ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 ze zm.) i wydane na jej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz.U. Nr 44, poz. 318).

Stosownie do treści art. 108 ust 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony (Dz.U. z 1967 r. Nr 44, poz. 440) w brzmieniu obowiązującym w czasie odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej (od 1 stycznia 1975r. do 5 lipca 1979r.) wynika, że **czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby.** Warunkiem wliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 lub w art. 107 ust. 1.

Stosownie do treści art. 106 ust 1 ustawy w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1975r. do 5 lipca 1979r. zakład pracy, który zatrudniał pracownika w dniu powołania do zasadniczej lub okresowej służby wojskowej, był obowiązany zatrudnić go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub na stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszeregowania osobistego, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby pracownik zgłosił swój powrót do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia. Niezachowanie tego terminu powodowało wygaśnięcie stosunku pracy, chyba że niezachowanie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od pracownika.

Wydane na podstawie art. 108 ust. 4 powołanej ustawy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz.U. Nr 44, poz. 318) regulowało w sposób szczegółowy uprawnienia żołnierza, który w terminie 30 dni po zwolnieniu ze służby zgłosił swój powrót do zakładu pracy i w wyniku tego podjął w nim zatrudnienie. Zgodnie z § 5 powołanego rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Przepisy te, na podstawie których przerwę w wykonywaniu zatrudnienia w ramach stosunku pracy wywołaną odbywaniem zasadniczej służby wojskowej zalicza się – z zachowaniem ciągłości pracy – do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, należy tłumaczyć tak, że **okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem pracy na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do służby, a poborowy odbywający służbę uważany jest za pracownika** (por. także wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2010 roku, I UK 333/09, LEX nr 585739, z dnia 6 kwietnia 2006 roku III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/10, z dnia 25 lutego 2010 roku. II UK 219/09, LEX nr 590248 oraz z dnia 17 maja 2012 roku w sprawie I UK 399/11, LEX Nr 1211140).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 sierpnia 2014 r. (I UK 442/13) poszedł o krok dalej i stwierdził, że również żołnierzowi, który przed służbą nie był zatrudniony (w żadnym zakładzie pracy), a po zwolnieniu w ciągu 30 dni przystąpił do wykonywania zatrudnienia, uznanego za zatrudnienie w warunkach szczególnych, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień określonych w § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz.U. z 1968 r. Nr 44, poz. 318 ze zm.), „czyli wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie”.

Skoro zatem do pracy w warunkach szczególnych pracownik zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego powinien mieć zaliczony okres służby wojskowej odbytej przed zatrudnieniem, pod warunkiem podjęcia w ustawowym terminie po odbyciu służby wojskowej zatrudnienia w warunkach szczególnych. To tym bardziej zaliczeniu do szczególnego stażu pracy podlega okres służby wojskowej, jeśli żołnierz przed podjęciem służby był zatrudniony ale nie w szczególnych warunkach - jak twierdzi organ rentowy - zaś po odbyciu zasadniczej służby wojskowej powrócił do pracy i podjął pracę w warunkach szczególnych, co było bezsporne w analizowanej sprawie.

Już tylko powyższe pozwala na zaliczenie skarżącemu okresu służby wojskowej do pracy w szczególnych warunkach na podstawie obowiązującego wówczas art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony (Dz.U. z 1967 r. Nr 44, poz. 440).

Jeśli dodatkowo zważyć, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca także przed powołaniem do wojska, wbrew twierdzeniom organu rentowego, pracował w warunkach szczególnych, zaliczenie okresu służby wojskowej do szczególnego stażu pracy, nie powinno budzi jakichkolwiek wątpliwości.

Świadkowie: E. S., T. C. i M. G. potwierdzili bowiem, że skarżący na stanowisku szlifierza narzędzi pracował nie tylko w okresie od 31 maja 1976r. do 30 czerwca 1976r., jak wynika z wystawionego w 2017r. świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, ale także po tej dacie, aż do powołania do służby wojskowej, a także po powrocie do zakładu pracy po wojsku.

Do stałych obowiązków wnioskodawcy w tym okresie należało ostrzenie przy pomocy maszyn narzędzi służących do obróbki cieplnej takich jak wiertła, noże tokarskie, narzędzia do szlifierek. Zważywszy, że świadkowie pracowali razem z wnioskodawcą w Fabryce (...) w R. dysponowali oni bezpośrednio i szczegółową, a co za tym idzie wiarygodną wiedzą co do zakresu obowiązków wnioskodawcy oraz warunków w jakich jego praca była świadczona.

Pomimo, że skarżący w całym spornym okresie zatrudnienia w Fabryce (...) w R. miał taki sam zakres obowiązków – co wynika z zeznań wnioskodawcy i świadków – pracodawca stosował różne nazewnictwo dla określenia jego stanowiska pracy a mianowicie: tokarz, szlifierz narzędziowy, ostrzacz-szlifierz narzędzi. Nie mniej o szczególnych warunkach pracy nie decyduje nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj pracy rzeczywiście wykonywanej przez pracownika. Stosowanie przez pracodawcę różnego nazewnictwa dla określenia zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska pracy, przy niezmienionym zakresie faktycznych obowiązków, nie może pozbawić wykonywanej przez wnioskodawcę pracy szczególnych warunków .

Również nie wymienienie spornego okresu przez Fabrykę (...) S.A. w R. w wystawionym świadectwie pracy w szczególnych warunkach, wobec wykazania przez skarżącego zeznaniami świadków, że w tym okresie rzeczywiście wykonywał pracę w szczególnych warunkach, nie przeciwstawia się zaliczeniu w/w okresu do szczególnego stażu pracy. Świadectwo pracy w szczególnych warunkach jako dokument prywatny nie korzysta bowiem z domniemania prawdziwości tego co zostało w nim stwierdzone, tak jak to jest w przypadku dokumentów urzędowych. Tym samym nie jest wyłącznym dowodem służącym do wykazania charakteru świadczonej pracy.

Ustawodawca zalicza prace przy szlifowaniu wyrobów i narzędzi metalowych, a takie prace wykonywał skarżący w spornym okresie, do prac w szczególnych warunkach w wykazie A, Dziale III, poz. 78, załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Prace wykonywane przez wnioskodawcę były pracami o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości. Świadczy o tym zarówno zakres jego obowiązków, charakter pracy, jak i warunki w jakich praca była świadczona. Dlatego też sporny okres od 1 lipca 1976r. do 24 kwietnia 1977r. podlega zaliczeniu skarżącemu do szczególnego stażu pracy.

Po zaliczeniu spornego okresu do szczególnego stażu pracy nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca zarówno przed powołaniem do wojska jak i po powrocie z niego pracował w warunkach szczególnych wykonując prace przy szlifowaniu wyrobów i narzędzi metalowych, w tym samym zakładzie zachowując ciągłość pracy. Zgłosił bowiem gotowość do pracy i powrócił do niej w dniu 2 maja 1979r., a zatem przed upływem 30 dni od zakończenia służby

wojskowej. Spełnił zatem wszystkie przesłanki wymienione w art. 108 ustęp 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony w zw. z §5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz.U. Nr 44, poz. 318), od których zależało zaliczenie służby wojskowej do szczególnego stażu pracy.

Sąd uznał, że w szczególnych warunkach wnioskodawca pracował także w okresie od dnia 9 maja 1981 roku do dnia 29 lutego 1984 roku w Przedsiębiorstwie (...) (...) Zespół (...) w B.. W tym bowiem okresie wnioskodawca – jak wynika z jego zeznań i dokumentów - po ukończeniu kursu cięcia tlenem, co nastąpiło zgodnie ze świadectwem Nr 3 /31/81 z dniem 8 maja 1981r., wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace przy cięciu tlenem (dopalaniu) konstrukcji stalowych. Prace wykonywane przez skarżącego mieszczą się w pojęciu prac przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym, które zostały wymienione przez ustawodawcę jako prace w warunkach szczególnych w wykazie A, Dziale XIV, poz. 12, załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Zatem biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca w dacie złożenia wniosku spełniał jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, a jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat oraz nie należał do otwartego funduszu emerytalnego należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z pierwszym dniem miesiąca, w którym zgłosił wniosek o emeryturę, gdyż z tym dniem została spełniona ostanía przesłanka, od której było uzależnione prawo do emerytury.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ustęp 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).